

Vraag nr. 203
van 27 mei 2005
van de heer BART DE WEVER

Huizen van het Nederlands – Werking

Vanuit de zorg om de doorverwijzing van kandidaat-cursisten NT2 te optimaliseren, werden, door de vorige Vlaamse meerderheid, de Huizen van het Nederlands (HvN) opgericht. Deze HvN vormen, gezien hun coördinerende taak, de spil in het taalverwervende aspect van het inburgeringsverhaal.

Na aanmelding bij het onthaalbureau worden de nieuwkomers doorgestuurd naar het dichtstbijzijnde HvN. De nieuwkomer wordt er gescreend op geletterdheid en scholing onder meer met behulp van de Covaar-test waarmee de cognitieve vaardigheden worden getoetst. Vervolgens kan de nieuwkomer zich, met het attest van het HvN, inschrijven bij de toegewezen NT2-aanbieder (centrum voor basiseducatie (CBE), centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) of universitair talentencentrum) met het oog op het starten in een cursus NT2 (Nederlands als Tweede Taal).

In Vlaanderen kunnen we ons geen eenduidig beeld vormen van de werking van de Huizen van het Nederlands. Enerzijds omdat een aantal HvN nog volop in opbouw is, anderzijds omdat het vaak om totaal tegengestelde lokale situaties gaat.

Zo weten we dat er in Antwerpen heel veel mensen een beroep doen op hun HvN. De taakbelasting ligt er zeer hoog. Het overgrote deel van hun publiek zijn allochtone nieuwkomers. Daarbij komt dat een aanzienlijk deel van de nieuwkomers dat zich laat screenen en een doorverwijzingsattest krijgt naar een CVO of CBE voor een cursus NT2, uiteindelijk helemaal niet komt opdagen bij die NT2-aanbieder waarnaar hij/zij werd doorverwezen door het HvN.

Echter, in de Vlaamse Rand zal dit vermoedelijk niet het geval zijn, aangezien het merendeel van de Franstalige inwoners dat een Nederlandse taal cursus wil volgen, zich onmiddellijk tot de NT2-aanbieder (in veel gevallen het CVO van Sint-Genesius-Rode) zal richten.

1. Is de minister zich bewust van het diffuse beeld van de HvN in Vlaanderen?

2. Wat onderneemt hij om dit zo goed mogelijk te verhelpen?
3. Kan de minister cijfers meedelen van het aandeel doorverwezenen dat zich uiteindelijk niet inschrijft voor een cursus NT2?

Wat zijn de redenen om dan uiteindelijk toch nog af te haken? Welke oplossing stelt de minister voor?

4. Kan de minister, per Huis van het Nederlands, een stand van zaken geven m.b.t. de werking (actief/niet-actief, hoeveel personeelsleden, welke raad van bestuur, hoeveel doorverwijzingen,...)?
5. Klopt het dat ongeveer 40 % van de Nederlandsonkundigen laaggeschoold is en door de HvN wordt doorverwezen naar een centrum voor basiseducatie (CBE) en 50 % naar een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO) en 10 % naar een universitair talentencentrum?

Kan de minister hierover concrete cijfers bezorgen?

- N.B. Deze vraag werd gesteld aan vice-minister-president Vandenbroucke (vraag nr. 215) en aan minister Keulen (nr. 203).

Gecoördineerd antwoord

1. -2. Zowel in het opzet van het project 'Huis van het Nederlands' als in de bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands werd een centrale én een decentrale werking van de Huizen mogelijk gemaakt.

Dit om enerzijds tegemoet te komen aan de vragen van de verschillende betrokken partners en anderzijds om voldoende rekening te kunnen houden met de lokale situatie bij de uitvoering van de opdrachten toegekend aan de Huizen van het Nederlands.

Sinds de start van de vijfde experimentele fase - op 1 maart 2005 - werken de Huizen van het Nederlands op basis van de organisatiestructuur zoals voorzien in het decreet van 7 mei 2004, met name drie stedelijk en vijf provinci-

aal georganiseerde Huizen van het Nederlands. Momenteel wordt de antennewerking door de provinciale Huizen verder uitgebouwd en uitgebreid naar de ganse provincie toe. Vanaf september 2005 zullen zo goed als alle antennes operationeel zijn.

De uitvoering van de opdrachten van de Huizen van het Nederlands in het kader van het Vlaamse inburgeringsbeleid werd daarentegen wel gestandaardiseerd. De rol en de opdracht van de Huizen van het Nederlands als lid van het geïntegreerde samenwerkingsverband Inburgering (bestaande uit de Onthaalbureaus, de VDAB en de Huizen van het Nederlands) werden duidelijk omschreven. Zo werden er de nodige afspraken gemaakt met betrekking tot de taaiintake van de nieuwkomers, de adviesverlening aan de onthaalbureaus over het meest gepaste NT2-traject voor deze nieuwkomers en de opvolging van de regelmatige deelname aan het NT2-traject.

3. Exacte cijfers over het aantal kandidaat-cursisten NT2 dat doorverwezen is en zich uiteindelijk (niet) inschrijft voor een cursus NT2 bij één van de Centra NT2, kunnen pas worden aangevraagd wanneer de elektronische gegevensuitwisseling tussen de Huizen van het Nederlands en de Centra NT2 in voege is en alle Huizen, inclusief de antennewerking, helemaal operationeel zijn.

Het uitvoeringsbesluit met betrekking tot de Huizen van het Nederlands dat momenteel voorbereid wordt, zal voorzien in een datum waarop de elektronische gegevensuitwisseling tussen de Huizen en de Centra NT2 in werking zal treden. Dit houdt in dat op die datum de Centra die NT2 organiseren aangesloten zullen zijn op het centraal cursistenregistratiesysteem (matrix) en dat de gegevensuitwisseling tussen resp. de Centra NT2, het Huis van het Nederlands en de Onthaalbureaus volledig elektronisch zal verlopen.

Met betrekking tot het segment van de nieuwkomers, vallende onder de bepalingen van het inburgeringsdecreet, kan het volgende worden toegevoegd:

- De Huizen van het Nederlands staan in voor de taaiintake van deze nieuwkomers en brengen hierover vervolgens een advies uit aan de onthaalbureaus;

- Het verder opvolgen van de deelname aan het primaire inburgeringstraject en het naleven van de verplichte deelname behoren tot de opdracht van de onthaalbureaus;
- Met betrekking tot de opvolging van regelmatige deelname aan het NT2-traject, heb ik samen met de Vlaamse minister van Onderwijs, Frank Vandenbroucke, afspraken gemaakt om dit probleem te verhelpen;
- Het vinden van werk zou de meest voorkomende reden tot afhaken zijn. Daarnaast worden veelal de volgende redenen opgegeven voor het afhaken: verhuis naar een andere gemeente, mobiliteitsprobleem en afwezigheid van kinderopvang.

4. Zoals hoger aangegeven, werken de Huizen van het Nederlands sinds de start van de vijfde projectfase volgens de organisatiestructuur zoals voorzien in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands.

- Werking:

Het project 'Huizen van het Nederlands' werd in december 2002 in zeven regio's in Vlaanderen opgestart op basis van een besluit van de Vlaamse regering. Hierbij ging het om volgende experimentele Huizen van het Nederlands: Aalst, Antwerpen, Brussel, Gent, De Kempen, Mechelen en Sint-Niklaas. De eerste experimentele fase liep van december 2002 tot november 2003, de tweede experimentele fase liep van december 2003 tot augustus 2004.

In het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands beoogde men acht Vlaamse Openbare Instellingen (VOI) op te richten. De inwerkingtreding van het decreet van 7 mei 2004, voorzien op 1 september 2004, werd uitgesteld. De experimentele fase van het project 'Huizen van het Nederlands' werd hierop verlengd van 1 september 2004 tot 31 december 2004 (derde experimentele fase), van 1 januari 2005 tot 31 maart 2005 (vierde experimentele fase) en nogmaals van 1 april 2005 tot 30 juni 2005 (vijfde experimentele fase).

Vanaf de start van de derde experimentele fase, werd de werking van de Huizen van het Nederlands uitgebreid naar gans

Vlaanderen. Zowel in het geval van het HvN West-Vlaanderen, het HvN Vlaams-Brabant en het HvN Limburg trad de provincie op als projectdrager.

De HvN West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant hebben reeds een vzw-structuur aangenomen. De provincie Limburg treedt momenteel nog op als projectdrager, maar de vzw HvN Limburg is volop in voorbereiding.

De nieuwe inwerkingtredingsdatum van het decreet betreffende de Huizen van het Nederlands wordt voorzien op 1 juli 2005.

In deze tussenperiode werden er een aantal wijzigingen aan het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands doorgevoerd:

- Het juridische statuut van de Huizen van het Nederlands werd veranderd van VOI in Vereniging Zonder Winstoogmerk (vzw);
- Controle- en sanctiemogelijkheden werden ingeschreven.

Deze decreets wijzigingen zijn opgenomen in het decreet houdende diverse bepalingen inzake wonen, inburgering en stedelijk beleid. Dit decreet werd goedgekeurd door het Vlaams parlement op 27 april 2005, op 20 mei 2005 bekrachtigd door de Vlaamse regering, en op 9 juni 2005 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Bij inwerkingtreding van het decreet betreffende de Huizen van het Nederlands wordt er voorzien in acht vzw's Huizen van het Nederlands, met name één per Vlaamse provincie en één voor de steden Antwerpen, Brussel en Gent.

Vanaf de vierde experimentele fase werd de overgang naar een vzw-structuur voorbereid in de regio's waar er nog gewerkt wordt met een projectdrager. Zo werden de experimentele Huizen Aalst en Sint-Niklaas vanaf de vierde experimentele fase geïntegreerd in het Huis van het Nederlands Oost-Vlaanderen.

Sinds de vijfde experimentele fase wordt er gewerkt op basis van de organisatiestructuur zoals voorzien in het decreet betreffende de Huizen van het Nederlands. De experimentele Huizen De Kempen en Mechelen hebben zich geïntegreerd in het Huis van het Nederlands Provincie Antwerpen. Tijdens deze projectfase treedt de vzw PRICMA nog op als projectdrager van het HvN Provincie Antwerpen.

De provinciale Huizen van het Nederlands Oost-Vlaanderen en Provincie Antwerpen kennen reeds een uitgebouwde antennewerking.

- HvN Oost-Vlaanderen:
 - Antenne Aalst, met een loket in Ninove en in Geraardsbergen;
 - Antenne Dendermonde, met een loket in Zele;
 - Antenne Meetjesland, met een loket in Zelzate;
 - Antenne Vlaamse Ardennen;
 - Antenne Waasland, met een loket in Temse en Lokeren.
- HvN Provincie Antwerpen:
 - Antenne Mechelen;
 - Antenne De Kempen, met een loket in Turhout, Herentals, Geel, Mol en Willebroek.

Deze antennewerking wordt momenteel verder uitgewerkt en uitgebreid naar de ganse provincie toe.

- Personeelsleden:

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het personeelskader van de Huizen van het Nederlands op datum van 31 maart 2005 (einde vierde projectfase).

HvN	Coördinator	Educ. Medew.	Adm. Medew.	Andere	Totaal
Antwerpen	1	6	3	0,33	10,33
Brussel	1	5	1		7
Gent	1	2	0,5	0,5	4
De Kempen	0,65	1,5			2,15
Limburg	1	1	0,5		2,5
Mechelen	0,5	1,5	0,5		2,5
O-Vlaanderen	0,75	5,5			6,25
VI-Brabant	1				1
W-Vlaanderen	1				1
Totaal	7,9	22,5	5,5	0,83	36,73

– Raden van Bestuur:

Momenteel werken er nog drie Huizen van het Nederlands op basis van een projectdrager, met name HvN Stad Antwerpen (ingaan vzw-structuur gepland op 1 juli 2005), HvN Provincie Antwerpen en HvN Limburg met als respectievelijke projectdragers de stad Antwerpen, de vzw Pricma en de provincie Limburg.

De andere Huizen van het Nederlands hebben reeds een vzw-structuur aangenomen, zoals voorzien in het decreet houdende diverse bepalingen inzake Wonen, Inburgering en Stedelijk Beleid.

De drie Huizen van het Nederlands die nog werken op basis van een projectdrager bereiden, met het oog op de implementatie van het decreet van 7 mei 2004, de aanname van een vzw-structuur voor.

De raden van bestuur van deze Huizen van het Nederlands worden steeds overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 samengesteld.

– Doorverwijzingen:

Aan de Huizen van het Nederlands werd gevraagd cijfers aan te leveren met betrekking tot de dienstverlening geleverd tijdens de derde en vierde projectfase.

Het gaat hierbij over gegevens met betrekking tot de centrale dienstverlening van de Huizen van het Nederlands. Daarnaast leveren de Huizen ook decentrale dienstverlening in samenwerking met de betrokken partners.

Volgende gegevens werden o.a. opgevraagd:

1. Het aantal rechtstreekse aanmeldingen bij het Huis van het Nederlands;
2. Het aantal intakegesprekken dat werd gevoerd;
3. Het aantal testen (COVAAR- en andere testen) dat werd afgenomen;
4. Het aantal doorverwijzingen;
5. Het aantal adviezen afgeleverd aan het onthaalbureau met betrekking tot de trajectbepaling van anderstalige nieuwkomers.

Deze gegevens worden hieronder per Huis van het Nederlands weergegeven.

Opmerking: Met betrekking tot de pas opgerichte Huizen van het Nederlands, met name West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg, kunnen er hierover nog geen gegevens worden aangeleverd. Deze Huizen van het Nederlands werken momenteel aan de opstart en de uitbouw van de dienstverlening en aan de antennewerking.

– HvN Antwerpen

1. Het aantal rechtstreekse aanmeldingen: 5.542

2. Het aantal intakegesprekken: 3.990¹

3. Het aantal testen:

– COVAAR-test: 3.138

– Niveaubepalende testen: 979

4. Het aantal doorverwijzingen: 3.947

Alle personen, die een intakegesprek hebben afgelegd, worden doorverwezen naar een specifiek aanbod. Slechts 43 kandidaten bleken uiteindelijk niet geïnteresseerd te zijn. Vandaar een totaal van 3.947 doorverwijzingen.

5. Het aantal adviezen afgeleverd aan het onthaalbureau: 1.190

– HvN Brussel

1. Aantal aanmeldingen/intakegesprekken: 4.128

Daarnaast waren er nog 77 personen die zich opnieuw aanmeldden bij het Huis van het Nederlands voor een voortgangsgesprek.

2. Aantal testen:

– COVAAR-test: 2.571

– Technische leestest analfabeten: 36

– Niveaubepalende testen: 1.553

3. Aantal doorverwijzingen: 3.471

4. Aantal adviezen afgeleverd aan het onthaalbureau: 294

– HvN Gent

1. Het aantal aanmeldingen/intakegesprekken: 1.095

De stad Gent geeft studiebeurzen aan cursisten die wensen les te volgen aan het Universitair Talencentrum. Het Huis controleert voor de potentiële beursstudenten of zij in aanmerking komen voor een beurs. Het gaat hierbij om een totaal van 274 aanmeldingen voor een beurs.

2. Aantal COVAAR-testen: 223

3. Aantal doorverwijzingen: 1.095, waarvan 274 beurzen UTC

4. Aantal adviezen afgeleverd aan het onthaalbureau: 282

Het HvN Gent geeft aan dat verwacht wordt dat het aantal aanmeldingen in de toekomst zal stijgen. De werving en doorstroom via het onthaalbureau verliepen in de aanvangsfase nogal stroef. Vandaag stelt men verbetering vast, hetgeen leidt tot een hogere instroom.

– HvN Oost-Vlaanderen

1. Aantal aanmeldingen/intakegesprekken: 1.804

2. Het aantal testen: 1.133

3. Het aantal doorverwijzingen: 1.719

4. Het aantal adviezen afgeleverd aan het onthaalbureau: 435

– HvN De Kempen

1. Aantal aanmeldingen/intakegesprekken: 1.010

¹ Het HvN Antwerpen geeft in tegenstelling tot de andere Huizen van het Nederlands een verschil weer met betrekking tot de aanmeldingen en de afgenomen intakegesprekken. Dit heeft te maken met de werking van het HvN Antwerpen, met name op basis van afspraken. Na het maken van een afspraak komen deze mensen niet steeds meer opdagen, maar maken later evenwel een nieuwe afspraak of melden zich tijdens de intensieve intakeperiodes wel aan. Dit verklaart het verschil in aantal tussen aanmeldingen en afgenomen intakegesprekken.

2. Aantal COVAAR-testen: 532

3. Aantal doorverwijzingen: 991

4. Aantal adviezen afgeleverd aan het ont-haalbureau: geen informatie

– HvN Mechelen

Met betrekking tot de dienstverlening door het HvN Mechelen werden er geen cijfers aangeleverd. Het HvN Mechelen voert op dit ogenblik een reorganisatie door (wissel van coördinator, integratie met het HvN De Kempen tot HvN Provincie Antwerpen).

Wel heeft het HvN Mechelen laten weten dat de gegevens dezelfde verhouding kennen als de gegevens met betrekking tot het HvN De Kempen, maar dan vermenigvuldigd met 1,5 a 2.

5. De verhouding 40 procent doorverwezen naar Centra voor Basiseducatie, 50 procent doorverwezen naar Centra voor Volwassenenonderwijs en 10 procent naar Universitaire Talencentra zal vermoedelijk een realistische verhouding zijn.

Op dit ogenblik kunnen er geen andere cijfers aangeleverd worden dan diegenen vermeld in punt 4. In de eindrapportage die de Huizen van het Nederlands moeten indienen na afloop van de vijfde projectfase zullen bijkomende gegevens worden opgevraagd met betrekking tot de dienstverlening, intake en doorverwijzing geleverd door de Huizen van het Nederlands. Deze eindrapportage moet door de Huizen van het Nederlands ingediend worden voor 31 juli 2005.